Місячний Економічний Моніторинг України

№3 (209), березень 2018 року

Резюме

Тема місяця: Ринок газу

Політика: На початку березня Верховні Рада прийняла закон про антикорупційний суд у першому читанні. Очікують, що парламент до другого читання змінить законопроект у відповідності із рекомендаціями Венеціанської комісії Ради Європи.

Реальний сектор: Промислове виробництво у січні зросло на 3,6% дпр через зростання машинобудування на 9,7% дпр. Роздрібний товарообіг зріс, а будівництво залишилось незмінним.

Енергетичний сектор: За підсумками двох рішень Стокгольмського арбітражу «Газпром» повинен заплатити «Нафтогазу» 2,63 млрд дол. США.

Телеком: 6 березня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, провела аукціон на зв'язок 4G.

Сільське господарство: Кабінет Міністрів затвердив процедури надання державної підтримки с/г сектору у 2018 році, на яку передбачено 6,3 млрд грн.

Зовнішній сектор: Поточний рахунок платіжного балансу було зведено з дефіцитом 61 млн дол. США, незважаючи на сезонне зменшення імпорту.

Фіскальна політика: Доходи Державного бюджету за два місяці 2018 року знизились на 0,5% дпр через вищі суми відшкодування ПДВ.

Соціальна політика: У лютому та на початку березня точились дискусії щодо запровадження повноцінної монетизації житлово-комунальних субсидій.

Ринок праці: Темпи приросту середньої заробітної плати сповільнились до 28,4% дпр у січні через високу статистичну базу.

Монетарна політика: Споживча інфляція залишилась високою в лютому і становила 14% дпр.

Обмінний курс: Міжбанківський обмінний курс гривні до долара США стабільно укріплювався в лютому через збільшення надходжень експортної виручки, притік капіталу включно з інвестиціями нерезидентів в ОВДП та зменшення очікувань щодо знецінення гривні.

Державний борг: Обсяг ОВДП, що знаходяться у власності нерезидентів, збільшився.

Тема місяця: Ринок газу

Реформи ринку газу ведуть до енергетичної незалежності

Олександра Бетлій та Ірина Коссе

Кінець лютого ознаменувався святкуванням перемоги на українському газовому ринку, коли український «Нафтогаз» виграв справу щодо транзиту газу проти російського «Газпрому» в Стокгольмському арбітражному суді. «Газпром» має заплатити «Нафтогазу» 4,6 млрд дол. США за порушення положення «бери або плати». Разом з майже 2 млрд дол. США, які «Нафтогаз» винен «Газпрому» в справі постачання газу, чиста перемога «Нафтогазу» складає 2,6 млрд дол. США. Проте вже 1 березня 2018 року Росія застосувала ту саму тактику проти України, що й у 2009 році, а саме відмовилась постачати газ в Україну. Так, «Газпром» порушив рішення, досягнуте в Стокгольмі, яке зобов'язало «Нафтогаз» купувати газ в «Газпрому». Україна стикнулась із нестачею газу, а також зменшенням тиску в газопроводі, яким газ транспортується в ЄС. Цього разу Росія не досягла того ефекту, який вона створила в 2009 році, і нестача газу відчувалась в Україні лише кілька днів.

У 2009 році «Нафтогаз» підписав угоду з «Газпромом» на несприятливих умовах. Положення «бери або плати» для купівлі газу в обсязі 52 млрд кубометрів щорічно фактично гарантувало «Газпрому» монополію на імпорт газу. Визначена в угоді ціна перевищувала 450 дол. США. В результаті «Нафтогаз» в 2014 році звернувся до Стокгольмського арбітражного суду щодо перегляду контракту на транзит газу та щодо зменшення ціни газу в контракті на купівлю газу на загальну суму 30,3 млрд дол. США. «Газпром» висунув зустрічні вимоги щодо порушення положення «бери або плати» та ціни на газ на загальну суму 47,1 млрд дол. США проти «Нафтогазу». Перше рішення Арбітражного суду 22 грудня 2017 року стосувалось купівлі Україною газу: суд постановив, що «Нафтогаз» має купувати щорічно 5 млрд кубометрів газу (4 млрд кубометрів на умовах «бери або плати») та має заплатити «Газпрому» за газ, спожитий в 2014 році, за цінами німецького газового хабу. Друге рішення Арбітражу було прийняте 28 лютого 2018 року щодо транзиту газу. Відповідно до нього, були підтверджені вимоги «Нафтогазу» щодо компенсації зменшення обсягів транзиту газу до Європи; проте тариф на транзит газу лишився незмінний.

Ці два, здавалося б, непов`язані рішення були, тим не менш, пов`язані, оскільки обидві сторони чекали другого рішення, щоб визначитись з подальшими діями. В січні «Нафтогаз» розпочав перемовини з «Газпромом» щодо додаткової угоди до газового контракту, необхідної для початку купівлі газу в березні. На початку лютого голова «Нафтогазу» сказав в інтерв`ю, що угода готова до підписання. Інші посадовці «Нафтогазу» підтвердили, що були проведенні два раунди переговорів, що немає, що обговорювати з «Газпромом», оскільки всі умови описані в судовому рішенні, і що «Газпром» розуміє наслідки непідписання.[1] Проте угоду не було підписано. Очевидно, що «Газпром» чекав на друге рішення, щоб визначитись, чи йому буде вигідніше слідувати закону, чи буде краще ігнорувати рішення міжнародного суду. Оскільки обидва рішення не є публічними, важко сказати, чи передбачені якісь штрафи за штучні затримки в підписанні додаткової угоди. В результаті після прийняття другого рішення на користь «Нафтогазу» «Газпром» повернув «Нафтогазу» передоплату за постачання газу в березні і відмовився постачати газ в Україну. Крім того, він зменшив тиск в газопроводі, що зробило майже неможливим транзит законтрактованих обсягів газу в ЄС. В результаті Україна стикнулась з дефіцитом газу в перші два дні березня.

Швидко вирішити проблему нестачі газу в березні 2018 року було можливим завдяки змінам на газовому ринку, які сталися протягом останніх кількох років. Україна значно скоротила свою залежність від Росії в якості єдиного постачальника газу. Вона не купувала природний газ в Росії з листопада 2015 року. В березні 2018 року повернення до імпорту газу з Росії було спричинене зобов'язанням виконати рішення Стокгольмського арбітражного суду купувати в «Газпрому» 5 млрд кубометрів газу на рік. Протягом останніх років Україна розвинула інші маршрути постачання і купувала газ в ЄС. В 2017 році вона купила 10 млрд кубометрів в Словаччині, 2,8 млрд кубометрів в Угорщині і 1,3 млрд кубометрів в Польщі. На початок березня в України також зберігались достатні обсяги природного газу в підземних сховищах. Вже в кінці дня 2 березня «Нафтогаз» зміг швидко законтрактувати додаткові обсяги газу з Польщі (0,06 млрд кубометрів) та збільшити закачку газу із сховищ. Іншою зміною, яка допомогла Україні знівелювати негативний вплив дій «Газпрому», було зменшення споживання газу (з 50,38 млрд кубометрів в 2013 році до 28,4 млрд кубометрів в 2017 році). Якби температура повітря не була такою низькою, дефіцит газу не відчувався б настільки гостро в перший день. Всеукраїнська публічна акція «прикрути», ініційована «Нафтогазом», яка закликала українців тимчасово зменшити своє споживання газу, також дозволила зменшити споживання газу в перший день дефіциту на 14%.[2]

Іншим компонентом змін, які допомогли вирішити ситуацію, стали зміни ролей різних інституцій на газовому ринку. «Нафтогаз» став сильним незалежним гравцем, який може значно легше домовлятись з іншими компаніями щодо постачань газу. В результаті газові поставки нарешті стали економічним, а не чисто політичним питанням, як це було протягом багатьох років до 2013 року. Крім того, Міністерство енергетики створило «кризовий комітет» в перші години після відмови «Газпрому» постачати газ в Україну, щоб оцінити можливості зменшити споживання газу. Зокрема бюджетним організаціям було рекомендовано закритись на кілька днів (пізніше це рішення було скасоване, коли проблема дефіциту газу була вирішена), а ТЕС використовували мазут замість природного газу.

Загалом, відносини з «Газпромом» не будуть легкими. «Нафтогазу» буде важко планувати закупівлі цього року з таким непередбачуваним партнером. Ще одним викликом для України є вірогідність запуску «Північного потоку-2» в найближчі роки. В результаті Україна втратить своє домінування в транзиті газу з

Росії до ЄС, що зменшить притік валюти в країну, але також зменшить привабливість української газотранспортної системи для країн-членів ЄС.

Отже, Україні потрібно продовжувати реформи газового ринку, щоб досягти енергетичної безпеки в найближчі роки. Заходи очікуються в кількох вимірах, в основному, щоб підвищити власний видобуток газу та зменшити споживання. Українська державна газовидобувна компанія «Укргазвидобування» має збільшити інвестиції в геологорозвідку та розвиток нових газових свердловин, оскільки наявні свердловини або знаходяться на піку своєї потужності, або майже виснажені. Щоб стимулювати приватні газовидобувні компанії, Верховна Рада в грудні 2017 року знизила ренту на видобуток газу для нових свердловин з 29% до 12% для свердловин до 5 км та з 14% до 6% для свердловин глибше 5 км. Ці заходи мають допомогти збільшити пропозицію газу на ринку.

Крім того, потрібно продовжувати просувати використання альтернативних джерел енергії. Зокрема вже започатковані програми, які покривають частину фінансування, необхідного для переходу на альтернативні джерела енергії, такі як пелети, солома, сонячна або вітрова енергія. Україна також може імпортувати скраплений природний газ (СПГ), оскільки будівництво СПГ терміналів стало економічно ефективною інвестицією через падіння цін на СПГ.

Щоб зменшити споживання газу, Україна має стимулювати населення, як найбільшого споживача газу, економити газ. Першим кроком є встановлення побутових газових лічильників. Це допоможе попередити крадіжки газу, його продаж промисловості за зниженими цінами та стимулюватиме населення уникати надмірного споживання газу. Є нагально необхідними інвестиції в теплову ізоляцію будинків, що потребує ефективного функціонування Фонду енергоефективності, який має бути створений в 2018 році. Проте, щоб бути ефективним, Фонду потрібне більше фінансування, ніж наразі передбачено на цей рік (на рівні 1,2 млрд грн). Наразі український уряд намагається стимулювати економію газу через спеціальні програми «теплих кредитів», коли держава покриває більшу частину витрат на установку енергоефективних вікон, поліпшення інсоляції будинків. Проте виділене фінансування є недостатнім, щоб мати значний вплив. Крім того, уряд має нарешті монетизувати житлово-комунальні субсидії (ЖКС) для населення, що створить стимул домогосподарствам економити газ та опалення. Цей крок запланований на 2019 рік; проте існує ризик затримок з реалізацією цього заходу. Тим часом, виділені 71 млрд грн не стимулюють скорочення споживання газу.

Реформування енергетичного ринку також необхідне, щоб зберегти привабливість української газотранспортної системи та газових сховищ для ЄС. Україна має виконати зобов'язання в рамках Третього енергопакету Енергетичного співтовариства. Вони передусім включають «анбандлінг» «Нафтогазу» на три компанії: по видобутку, транспортуванню та продажу нафти і газу. ЄС очікує фінального рішення щодо процедури «анбандлінга», щоб зрозуміти, яка компанія буде контрактним партнером. В квітні 2017 року «Нафтогаз», «Укртрансгаз», Snam (Італія) та Eustream (Словаччина) підписали меморандум про розуміння з метою спільного вивчення можливостей співпраці в керуванні та модернізації газотранспортної системи (ГТС) в Україні, і кілька інших компаній висловили зацікавленість приєднатись. ЄС зацікавлений в забезпеченні подальшого транзиту газу територією України та в подальшому використанні її підземних газосховищ, але вимагає певності щодо механізму транзиту.[3]

Підсумовуючи, Україна запустила реформу ринку газу. Це призвело до підвищення енергетичної незалежності та сприяло пришвидшенню процесу прийняття рішень під час шокових ситуацій на ринку газу. Проте уряд має залишатись на шляху реформування, щоб зберігати зацікавленість ЄС в українській газотранспортній системі, модернізація якої потребує значних інвестицій.

---

1 https://goo.gl/yd4aTa та https://goo.gl/BL8MU6

2 https://goo.gl/59jSWU

3 http://en.interfax.com.ua/news/economic/449896.html

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Законопроект про антикорупційний суд прийнято у першому читанні

Корупція. На початку березня Верховна Рада прийняла проект Закону про Антикорупційний суд у першому читанні. Цей законопроект передбачає створення вищого спеціалізованого суду, який стане заключною ланкою у правоохоронній системі країни, спрямованій на боротьбу з корупцією. Ця система вже включає такі органи, як Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції та Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Законопроект було подано Президентом Петром Порошенком, незважаючи на критику з боку західних донорів України щодо його невідповідності вимогам МВФ та рекомендаціям Венеціанської комісії Ради Європи. Громадські активісти, політики та міжнародні організації очікують, що до розгляду у другому читанні законопроект буде змінено відповідно до цих рекомендацій.

Війна на Донбасі. У лютому тривав збройний конфлікт на Сході України. Об'єднані російсько-сепаратистські сили здійснювали напади на позиції Збройних сил України. У Луганській області внаслідок обстрілу з боку об'єднаних російсько-сепаратистських сил під час надання цивільному населенню медичної допомоги загинула медсестра 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади Збройних сил України. У Донецькій області під час обстрілу з боку об'єднаних російсько-сепаратистських сил було поранено цивільного громадянина. 8 військовослужбовців Збройних сил України були вбиті на війні у лютому, а 45 отримали поранення.

Митниця. Європейський Союз припинив фінансування проектів з модернізації шести пропускних пунктів на західному кордоні України. Це сталося тому, що Україна не змогла своєчасно завершити ці проекти. Тепер Україна повинна відшкодувати виділені, але не витрачені кошти ЄС, надані для виконання цих заходів. Якщо фінансування не буде відновлено, то Україна втратить можливість модернізувати пункти перетину кордону, що б скоротило час перетину кордону та вдосконалило б проходження митних процедур.

Нові призначення у судовій системі та Уряді. Суддю Конституційного Суду Станіслава Шевчука було обрано Головою Конституційного суду України. Посада Голови Суду була вакантною з березня 2017 року.

Колишнього менеджера приватної клініки Олега Петренка було призначено головою Національної служби здоров'я України (НСЗУ). Національна служба здоров'я – це державний орган, створений в рамках реформи системи охорони здоров'я. НСЗУ відповідатиме за встановлення тарифів на медичні послуги, укладення договорів із закладами охорони здоров'я та за оплату наданих медичних послуг. Очікується, що перші договори буде укладено вже у червні цього року – при цьому НСЗУ ще не сформована.

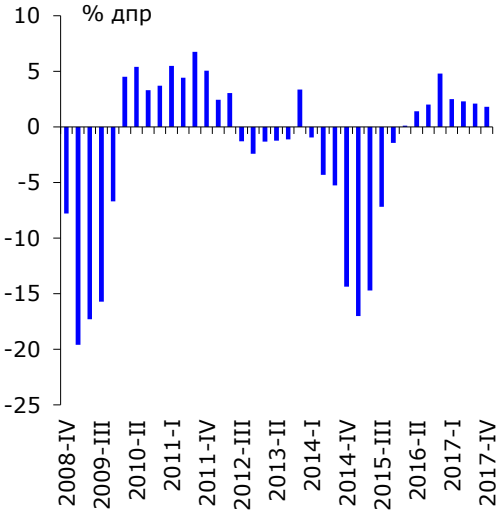
Реальний сектор: Зростання промисловості, стабільність будівництва

Галузеві тенденції. Промислове виробництво у січні зросло на 3,6% дпр завдяки зростанню переробної промисловості на 9,7% дпр. Хімічна промисловість стрімко зросла на 55,9% дпр з низької статистичної бази. Вищий зовнішній попит підтримав зростання металургії на 7,9% дпр. Машинобудування зросло на 22,1% дпр через високий внутрішній та зовнішній попит. Зокрема, виробництво локомотивів та вагонів зросло на 73,9% дпр і випуск електричного устаткування збільшилось на 50,6% дпр. Харчова промисловість зросла на 4,8% дпр.

Добувна промисловість скоротилась лише на 0,2% дпр. Падіння видобування вугілля на 22,9% дпр було нівельовано вищим видобуванням будівельних матеріалів (на 18,5% дпр) та залізної

Населення (без Криму): 42,6 млн.
Промислове виробництво/ВДВ: 23%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 14%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: ЄС 32%, Азія – 35%, Росія 9%
Імпорт: ЄС 37%, Азія – 20%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

руди (на 6,8% дпр). Постачання газу та електроенергії скоротилось на 8,1% дпр через теплішу погоду та заходи із енергозбереження.

Роздрібний товарообіг зріс на 9,6% дпр через вищий реальний наявний доход домогосподарств. Збільшення зовнішньої торгівлі сприяли зростанню оптової торгівлі на 13,0% дпр.

Будівництво знизилось на 1,0% дпр через високу статистичну базу. Житлове будівництво впало на 10,1% дпр, а будівництво інфраструктури скоротилось на 3,4% дпр. Водночас комерційне будівництво надалі зростало.

Енергетика: «Нафтогаз» виграє в Стокгольмському Арбітражі

Газ. Стокгольмський арбітражний суд в кінці лютого зобов'язав російський «Газпром» виплатити «Нафтогазу України» 4,6 млрд дол. США за порушення умови «бери або плати» в контракті на транзит газу. Контракт покриває період 2009-2019 років та включає зобов'язання «Газпрому» щорічно транспортувати 110 млрд кубометрів газу українською газотранспортною системою (ГТС) в Європу. Транзит газу через українську ГТС складав 67 млрд кубометрів у 2015 році, 82 млрд кубометрів у 2016 році та 93 млрд кубометрів в 2017 році. За підсумками двох рішень Стокгольмського арбітражу «Газпром» повинен заплатити «Нафтогазу» 2,63 млрд дол. США.

Корпоратизація. Уряд продовжує реформи на енергетичному ринку. 28 лютого Міненерго обрало шість членів Наглядової ради нового оператора ГТС України «Магістральні газопроводи України». Два члени представляють уряд, а чотири є незалежними. «Магістральні газопроводи України» були створені відповідно до вимоги «анбандлінгу» «Нафтогазу».

Кабінет Міністрів затвердив новий статут «Енергоринку», національного оператора оптового ринку електричної енергії в Україні. Новий статут передбачає створення Наглядової ради компанії, яка складатиметься з п'яти членів (два представлятимуть державу і три будуть незалежними).

Запровадження Наглядових рад в державних підприємствах (ДП) проводиться в рамках поліпшення корпоративного нагляду в ДП. Вони покликані забезпечити ефективний менеджмент та поліпшити фінансові результати компаній.

Телеком: В Україну нарешті приходить зв'язок 4G

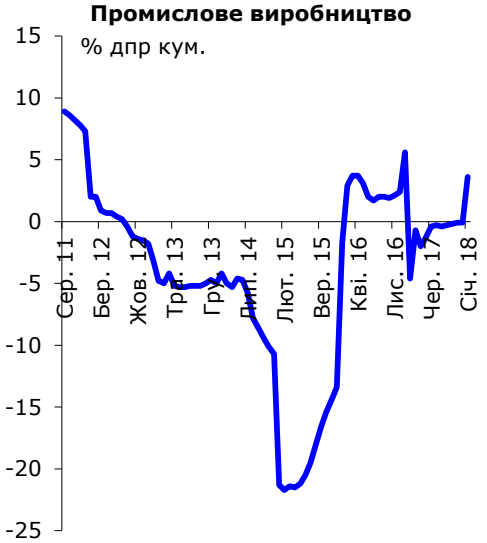
Зв'язок 4G. 6 березня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), провела аукціон з продажу ліцензій на зв'язок 4G (1800 МГц). Всі три основні телеком операторі («Лайфсел», «Київстар» та «Водафон Україна») купили ліцензії 4G на загальну суму 5,4 млрд грн. Це вже другий аукціон на ліцензії 4G. Перший на діапазон 2600 МГц відбувся 31 січня, і компанії витратили 2,5 млрд грн. «Лайфсел», «Київстар» та «Водафон Україна» планують розпочати пропонувати зв'язок 4G в квітні (2600 МГц) та липні (1800 МГц) цього року.

Сільське господарство: Програми державної підтримки на 2018 рік

Виробництво. Станом на середину лютого близько 97% посівних озимих зійшли на площі 7,3 млн га, з яких приблизно 87% були в хорошому або задовільному стані. За попередніми даними площа під урожай в 2018 році очікується близькою до минулорічної на рівні 27 млн га (з яких близько 15 млн га під зерновими).

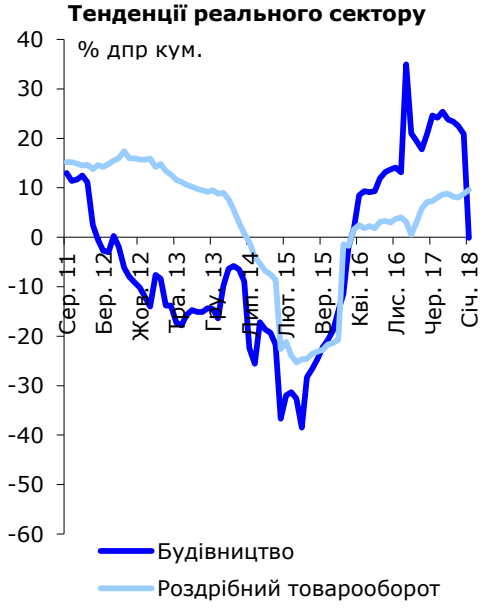
Станом на 1 лютого кількість корів знизилася на 3,8% дпр, кількість свиней - на 8,2% дпр, тоді як кількість свійської птиці зросла на 2,5% дпр. У січні виробництво молока залишалося на рівні минулого року, адже середні надої виросли на 6,8% дпр. Через високий внутрішній і зовнішній попит виробництво яєць збільшилось на 2,5% дпр.

Промислове виробництво

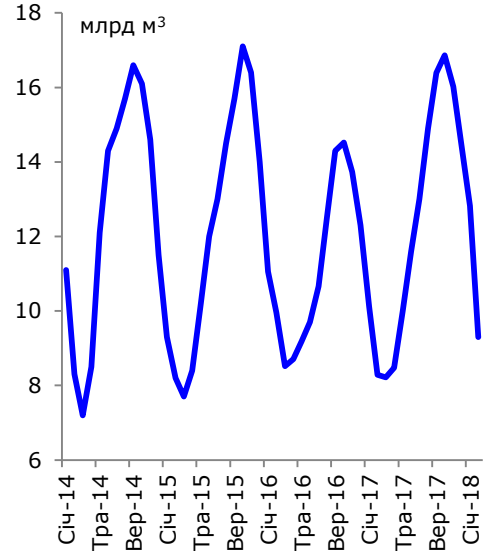
Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Запаси газу в ПГС

Джерело: Міністерство енергетики

Торгівля. У 2017/2018 маркетинговому році (з липня 2017 року по січень 2018 року) український експорт яблук збільшився в 2,3 рази в порівнянні з аналогічним періодом попереднього маркетингового року і досяг 21 тис. т. Експорт яблук в ЄС збільшився в дев'ять разів. Білорусь залишається найбільшим імпортером українських яблук.

У той же період експорт олійних культур збільшився на 37% дпр через високий зовнішній попит. Експорт зернових скоротився на 7,8% дпр, адже урожай зерна в 2017 році знизився на 7%.

Політика. У лютому Кабінет Міністрів затвердив процедури надання державної підтримки сільськогосподарському сектору в 2018 році. В цілому, у Державному бюджеті на 2018 рік передбачено підтримку в розмірі 6,3 млрд грн.

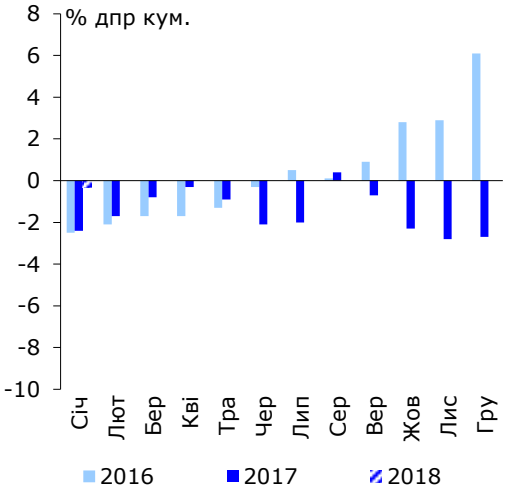
Найбільша програма у 4 млрд грн спрямована на підтримку тваринництва. Зокрема, передбачено компенсацію 25% (до 500 млн грн.) вартості залучених кредитів на будівництво тваринницьких комплексів в конкретних підсекторах. Тваринницькі компанії також матимуть право на часткову компенсацію відсотків за кредитами, залученими для капітальних витрат. Також будуть надані субсидії на ВРХ і молодняк. Водночас прозорість залишається проблемою при фінансуванні цих програм. Точні форми заявки на конкретну державну підтримку ще не були схвалені станом на початок березня. Тому уряд запустить фактичне фінансування програм підтримки з затримкою. Це може привести до зниження ефективності фінансування державної підтримки тваринницьких підприємств. Крім того, існують ризики, що знову велику частину допомоги отримають найбільші компанії, як це було у 2017 році.

Ще однією державною програмою підтримки є часткова компенсація витрат на закупівлю с/г техніки українського походження на 25%. Фінансування програми заплановано на рівні 945 млн грн., хоча в минулому році виділене фінансування на 550 млн грн не було освоєне в повному обсязі.

Уряд також виділяє 1 млрд грн на державну підтримку розвитку фермерства. Зокрема, він передбачає здешевлення кредитів (500 млн грн), часткову компенсацію витрат на насіння (240 млн грн) і на с/г техніку (100 млн грн) українського походження, відсотків за банківськими кредитами.

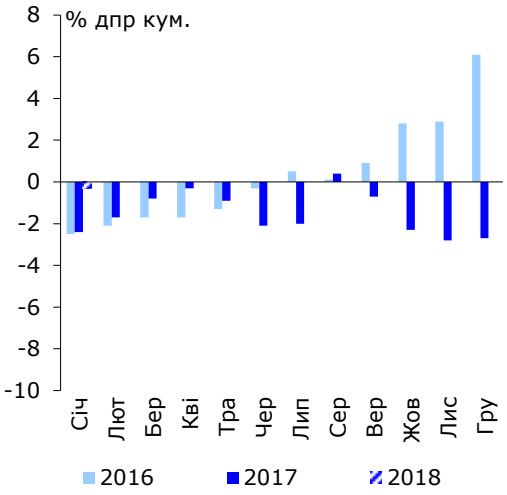
У лютому Аграрний комітет Верховної Ради обговорив проблеми розвитку лісового господарства України. Зокрема, було прийнято рішення про створення Національного центру інвентаризації та моніторингу лісів в структурі Національної академії наук України.

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

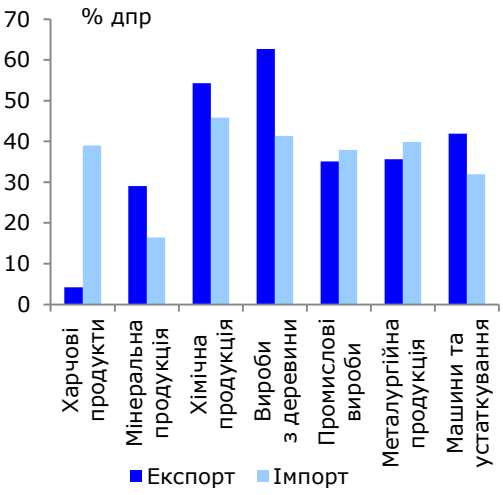
Зовнішній сектор: Поточний рахунок залишився дефіцитним в січні

Поточний рахунок. Поточний рахунок платіжного балансу було зведено з дефіцитом 61 млн дол. США, незважаючи на сезонне зменшення імпорту. В січні 2017 року профіцит поточного рахунку становив 131 млн дол. США. Дефіцит торгівлі становив 0,38 млрд дол. США, оскільки сезонне зменшення імпорту було меншим, ніж у попередні роки. Чисті надходження оплати праці та вторинних доходів зросли порівняно з попереднім січнем до 0,77 млрд дол США, а чисті виплати інвестиційних доходів становили 0,46 млрд дол. США.

Експорт товарів зріс на 22% дпр у січні. Експорт сільськогосподарських продуктів повернувся до зростання і збільшився на 4% дпр, незважаючи на менший урожай зернових цього маркетингового року. Експорт металургійної продукції зріс на 36% дпр, оскільки зовнішній попит залишався здоровим, а експортні ціни залишались вищими, ніж рік тому. Експорт продукції машинобудування зріс на 42% дпр, а експорт мінеральних продуктів включно з залізною рудою зріс на 29% дпр.

Імпорт товарів зріс на 30,5% дпр у січні. Подальше зростання споживчого попиту, ймовірно, пояснює зростання імпорту

Торгівля товарами у січні 2018 р.

Джерело: попередні оцінки НБУ

продуктів харчування та сільськогосподарських товарів на 39% дпр та зростання імпорту машин та обладнання на 32% дпр. Імпорт мінеральних продуктів зріс на 16% дпр, оскільки імпорт вугілля залишався високим а ціни на нафту зросли.

Фінансовий рахунок. Відтік капіталу по фінансовому рахунку платіжного балансу становив 0,3 млрд дол. США у січні. Державний сектор отримав 68 млн дол США чистого притоку капіталу переважно через покупку ОВДП нерезидентами. Банки прозвітували про відтік капіталу на 96 млн дол. США, оскільки вклади нерезидентів зменшились. Підприємства реального сектору залучили 76 млн дол. США чистих ПІІ у січні. Відтік боргового капіталу з реального сектора становив 0,53 млрд дол. США, оскільки українські компанії проводили заплановані виплати за зовнішнім боргом включно з Нафтогазом та зменшили кредиторську заборгованість перед нерезидентами. Обсяги іноземної готівки за межами банківського сектора зменшились на 189 млн дол. США, оскільки продаж готівкової іноземної валюти банкам збільшився.

Фіскальна політика: Зниження доходів Державного бюджету

За оперативними даними Державного казначейства, доходи Державного бюджету у перші два місяці 2018 року дещо скоротились на 0,5% дпр, тоді як доходи місцевих бюджетів зросли на 18,3% дпр. Нижчі доходи Державного бюджету пояснено збільшенням відшкодування ПДВ, що зросло на 38,5% дпр. Таке зростання пов'язано із низькою статистичною базою (у січні 2017 році ПДВ майже не відшкодовували) та запровадженням автоматичного відшкодування ПДВ з квітня 2017 року. Водночас видатки зростали, тоді як фінансування дефіциту було обмеженим. На 1 березня сума коштів на Єдиному казначейському рахунку становила 9,9 млрд грн, що було вдвічі менше, ніж на початок лютого.

Соціальна політика: Монетизація житлово-комунальних субсидій

У лютому та на початку березня відбувались дискусії щодо нагальної потреби запровадити повноцінну монетизацію житлово-комунальних субсидій (ЖКС). Перша стадія монетизації, яку почали у січні 2018 року, включала усування спеціальної клірінгової схеми, коли більшість субсидій було профінансовано у формі зниження податкових та інших зобов'язань постачальників комунальних послуг. Тепер, вони повинні отримувати кошти від Казначейства на свої рахунки, як компенсацію наданих житлово-комунальних послуг домогосподарствам, що отримують субсидію. Водночас домогосподарства надалі сплачують лише частку рахунку за ці послуги.

Водночас нова система створила проблеми для представників ОСББ, які не можуть виконувати нову процедуру. В результаті тривалих обговорень уряд ухвалив рішення монетизувати субсидії на рівні домогосподарств, які проживають в ОСББ – вони зможуть отримувати грошову субсидію з квітня 2018 року. Для інших домогосподарств субсидії буде монетизовано з січня 2019 року. Повноцінна монетизація ЖКС сприятиме вищій ефективності бюджетних видатків на субсидії та більшому рівню енергоефективності.

Ринок праці: Сповільнення зростання заробітної плати

Приріст середньої заробітної плати у січні сповільнився до 28,4% дпр (з 35,5% дпр у грудні 2017 року) до 7711 грн через високу статистичну базу (мінімальну заробітну плату подвоїли у січні 2017 року). Найшвидше заробітні плати зростали в державному управлінні та обороні, а також транспорті та поштовому зв'язку (на 45% дпр). Заробітні плати в усіх інших основних секторах зростали повільніше, ніж в середньому.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

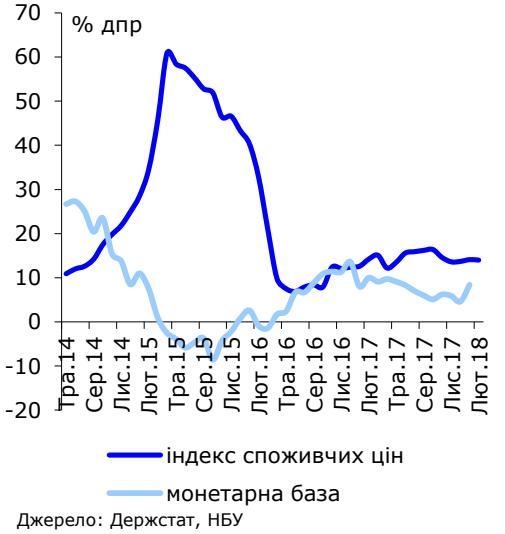
* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

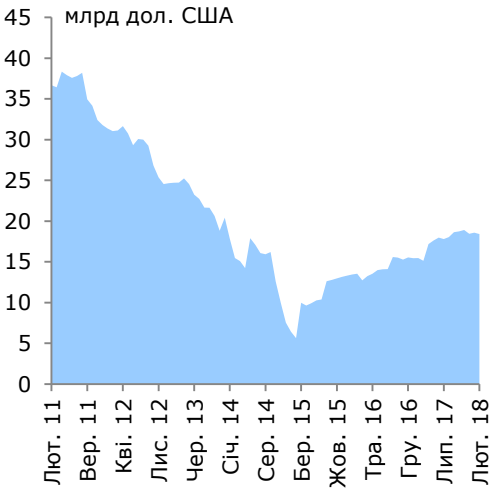
Заробітні плати в промисловості зросли на 27,5% дпр. Поліпшення результатів роботи машинобудування та металургії дозволили компаніям цих секторів підвищити заробітні плати своїх працівників на 30% дпр.

Монетарна політика: Інфляція становила 14,0% дпр у лютому

Споживча інфляція залишилась високою в лютому і становила 14,0% дпр. Зростання цін на харчові продукти дещо сповільнилось до 17,9% дпр, але ціни на харчові продукти залишались значно вищими, ніж у 2017 році через нижчий урожай та зростання експортних поставок. Ціни на яйця та фрукти зросли більш, ніж на 50% дпр. Зростання споживчого попиту також зробило внесок до підвищення цін, оскільки базова інфляція залишалась близькою до 10% дпр в лютому.

НБУ підвищив облікову ставку з 16,0% річних до 17,0% річних. Це було четверте поспіль підвищення облікової ставки і воно було очікуваним. Водночас НБУ вказав, що це може бути останнім підвищенням облікової ставки, якщо не буде ознак подальшого збільшення інфляційного тиску. У відповідь банки збільшили вартість кредитів, але ставки за вкладами зросли незначно. Це може відображати високу ліквідність банків.

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Обмінний курс: Гривня посилилась в лютому

Міжбанківський обмінний курс гривні до долара США стабільно укріплювався в лютому з 28 грн за дол. США до майже 29 грн за дол. США. Це відображало збільшення надходжень експортної виручки, притік капіталу включно з інвестиціями нерезидентів в ОВДП та зменшення очікувань щодо знецінення гривні. У відповідь НБУ купив 397 млн дол. США у чистому виразі для зменшення коливань обмінного курсу та обслуговування зовнішнього боргу. Продаж готівкової іноземної валюти банкам був дещо вищим за купівлю валюти від банків. Це може означати, що домогосподарства скористались нагодою для продажу валюти по вигідному курсу. Міжнародні резерви НБУ залишився на рівні 18,4 млрд дол, оскільки покупка валюти на міжбанківському ринку покрила виплати за зобов'язаннями перед МВФ.

Державний борг: нерезиденти продовжують інвестувати в ОВДП

У лютому Міністерство фінансів розмістило ОВДП на суму 8,9 млрд грн із середньозваженою доходністю 16,3%. Доходність облігацій порівняно з січнем майже не змінилася. Близько 93% від загального обсягу випущених облігацій мали термін погашення до одного року, що може бути пояснено планами уряду щодо розміщення Єврооблігацій у найближчі місяці. Обсяг ОВДП, що знаходяться у власності нерезидентів, збільшився на 5,4 млрд грн, проте залишився на низькому рівні (13,8 млрд грн).

Таблиці

Економічні Тенденції		I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	IV 16	I 17	II 17	III 17	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	4,5	2,6	2,5	2,8	-0,7	-0,4	-0,3	-0,7	-2,0	-1,3	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	3,6	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	8,3	13,0	17,3	17,4	19,4	24,6	23,8	19,4	17,8	20,8	24,6	24,2	25,4	23,8	23,4	22,5	20,9	-1,0	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	6,1	-0,8	-2,1	-0,7	-0,8	-0,3	-0,9	-2,1	-2,0	0,4	-0,7	-2,3	-2,8	-2,7	-0,3	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	4,0	3,1	7,3	8,8	3,1	5,8	7,1	7,3	8,0	8,7	8,8	8,2	8,0	8,8	9,6	...
Середня заробітна плата	грн.	3650	4113	4313	4753	4622	5072	5311	5744	6323	6953	7268	6752	6659	6840	7360	7339	7114	7351	7377	7479	8777	7711	...
ІСЦ	% дпр	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	12,4	15,1	15,6	16,4	15,1	12,2	13,5	15,6	15,9	16,2	16,4	14,6	13,6	13,7	14,1	14,0
ІВЦ	% дпр	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	35,7	38,3	26,3	22,4	38,3	35,6	27,1	26,3	23,3	23,6	22,4	18,8	18,4	16,5	22,0	19,6
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-10,1	-8,0	-4,0	29,3	21,1	18,9	29,3	23,4	22,8	21,1	19,6	19,1	18,9	18,4	20,1	17,3	19,0	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-4,0	0,6	4,4	18,2	20,3	17,7	18,2	16,5	19,7	20,3	19,7	18,1	17,7	18,0	21,8	18,1	26,7	...
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-0,6	-1,1	-1,2	-1,6	-2,3	-1,9	-4,1	-5,8	-0,9	-2,3	-4,3	-0,9	-1,1	-1,6	-2,3	-3,2	-3,6	-4,3	-5,0	-5,8	-6,8	-0,5	...
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,5	-0,9	-2,8	-3,8	-0,8	-1,6	-3,0	-0,8	-0,9	-1,0	-1,6	-2,2	-2,1	-3,0	-3,3	-3,0	-3,8	-0,1	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0	18,6	15,1	17,2	17,6	18,0	17,8	18,0	18,6	18,7	18,9	18,8	18,6	18,4
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	13,6	9,1	8,3	5,1	9,1	9,7	9,1	8,3	7,0	6,0	5,1	6,2	5,9	4,6	8,4	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,8	14,7	14,9	15,8	15,3	15,2	14,7	14,0	14,3	14,9	15,1	16,3	17,0	16,3	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44	25,93	26,99	26,82	26,40	26,09	25,95	25,65	26,18	26,67	26,73	27,52	28,43	27,09
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46	25,91	27,00	26,86	26,42	26,11	25,97	25,64	26,11	26,65	26,71	27,54	28,43	27,17
Обмінний курс, середній	євро	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	25,58	28,18	28,81	29,06	30,38	28,82	28,77	29,16	29,26	29,84	30,23	31,08	31,38	31,32	32,58	34,60	33,59

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[К]	2015[К]	2016[СР]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1586,9	1988,5	2383,2
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	133,7	91,0	93,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,3
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0	2,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8	6,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4	35,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0	-4,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3	4,4
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2	-3,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,4	-0,2	-4,1
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0	3,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3	15,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6	-3,1
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,1	81,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,4	52,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8	13,6
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,87	21,84	25,55
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70	7,98	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	27,19
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,61	6,39	6,34	6,92	7,71	10,87	10,53	11,09	10,27	10,61	15,72	24,23	28,29
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86	11,68	10,57	0,00	0,00	11,04	19,26	26,22	28,42

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[К] дані не включають окуповану територію АР Крим
Р - попередні дані

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]	II 16[к]	III 16[к]	IV 16[к]	I 17[к]	II 17[к]	III 17[к]
ВВП	млрд. грн.	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	376,0	456,7	567,0	588,8	455,6	535,3	669,2	723,1	583,9	657,0	821,3
реальний ВВП	% дпр	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-16,0	-14,5	-7,0	-2,4	0,1	1,5	2,3	4,8	2,5	2,3	2,1
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-21,0	-27,8	-20,0	-14,6	-2,2	4,0	4,7	0,9	2,8	6,9	5,4
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	0,9	-5,6	-0,8	11,1	2,7	-1,5	2,0	-2,2	4,2	-7,8	4,3
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-23,8	-14,2	-5,0	1,5	4,5	17,8	23,9	27,1	20,1	23,7	15,8
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-21,9	-18,0	-6,8	-3,5	-4,1	-7,2	-3,7	9,7	-0,4	-2,1	6,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-18,1	-28,1	-13,0	-11,9	-3,6	-0,1	16,1	19,6	2,9	4,6	13,2
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,6	-3,8	-2,5	-1,5	0,6	1,1	18,4	-0,7	-2,9	-0,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-25,2	-22,5	-9,2	-2,3	8,0	4,0	0,2	2,7	11,7	4,2	4,8
Будівництво (реальна)*	% дпр	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-36,6	-30,6	-15,6	6,0	9,8	17,2	20,2	15,6	21,3	28,8	25,2
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-26,5	-19,9	-14,2	2,6	3,6	6,7	3,7	1,9	3,1	3,8	5,7
Транспорт (реальна)*	% дпр	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-10,5	-2,4	0,3	2,2	6,2	2,5	0,7	3,2	4,7	4,1	6,3
Платіжний баланс																		
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,5	0,5	-1,9	-1,0	-0,8	-0,3	-1,7
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,2	-8,4	2,6	-7,1	-3,4	-3,5	-1,0	-5,2
Баланс товарів	млн. дол. США	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1147	-496	-689	-1123	-1941	-685	-2147	-2235	-1428	-1897	-2819
Баланс послуг	млн. дол. США	2575	1066	937	443	456	686	604	418	309	420	286	308	108	507	421	608	503
Поточні трансферти	млн. дол. США	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0	0	0	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1366	760	999	143	464	1029	347
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0	0	0	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0	18,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44	25,93
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46	25,91
Бюджет																		
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,7	29,8	31,3	35,9	32,9	27,8	35,6	37,8	75,5	112,8
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,3	5,4	5,6	6,7	12,9	20,1
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,5	2,1	1,9	2,8	2,5	5,3	8,1
Податок на додану вартість	% від ВВП	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,1	8,0	8,2	11,7	11,4	8,1	9,3	13,7	22,5	34,1
Акцизні збори	% від ВВП	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,1	5,1	4,1	3,9	4,4	8,3	13,1
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,5	34,9	26,1	41,9	35,1	35,6	30,8	38,6	37,1	67,6	106,5
Поточні видатки	% від ВВП	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,6	24,0	38,0	34,2	33,9	27,9	33,0	36,2	64,6	100,0
Капітальні видатки	% від ВВП	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	2,9	5,6	0,9	3,0	6,5
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	0,4	-3,6	10,8	0,8	-2,8	-3,0	-3,2	0,7	7,9	6,3
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Банківський сектор																		
Грошовий агрегат М0	% дпр	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0	11,2	7,8	7,2	4,7
Грошовий агрегат М2	% дпр	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6	10,9	6,7	6,5	6,6
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1	5,4	10,5	12,8	13,5
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1	10,9	-1,5	1,4	-0,8
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5	16,4	17,1	21,3	19,0
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0	-9,9	-21,4	-18,3	-19,4
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1	19,2	14,8	18,7	-6,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9	64,9	67,2	66,8	53,0
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,7	15,1	14,4
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,5	8,0	8,0	7,2

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Наталія Фреїк
freik@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Анастасія Пилаєва
pylaieva@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.